

הזקן החכם

טורקמניה

חי פעם צאר גדול. לא היו זקנים בממלכתו. כי כשאדם הזדקן חייבים היו להרוג אותו או לשלוח למדבר, שם היה מת מחום וצמא. אף אחד לא העז להתנגד לחוק אכזרי זה.

לקצין אחד של הצאר היה אבא זקן. הבן אהב אותו מאוד, אך חוק הוא חוק. הגיע זמן והבן לקח את אביו הזקן על גבו והלך למדבר. הלך והלך עד שהתעייף מאוד. הוא התיישב לנוח, ניגב זיעה ממצחו וראה שאבא זקן שלו צוחק.

"למה אתה שמח, אבא?" השתומם הקצין "הרי אני מביא אתך למדבר, כדי להשאיר אתך שם למוות." "אך בני" ענה הזקן "כשהייתי צעיר גם אני נשאתי את אבי למדבר. עכשיו הגיע תורי. אומרים 'אל תחפור בור לאחר כי בעצמך תיפול בו'. רק עכשיו הבנתי את הממרה החכמה הזו."

"אבי היקר, אינני רוצה את מותך. ומוטב להישמע

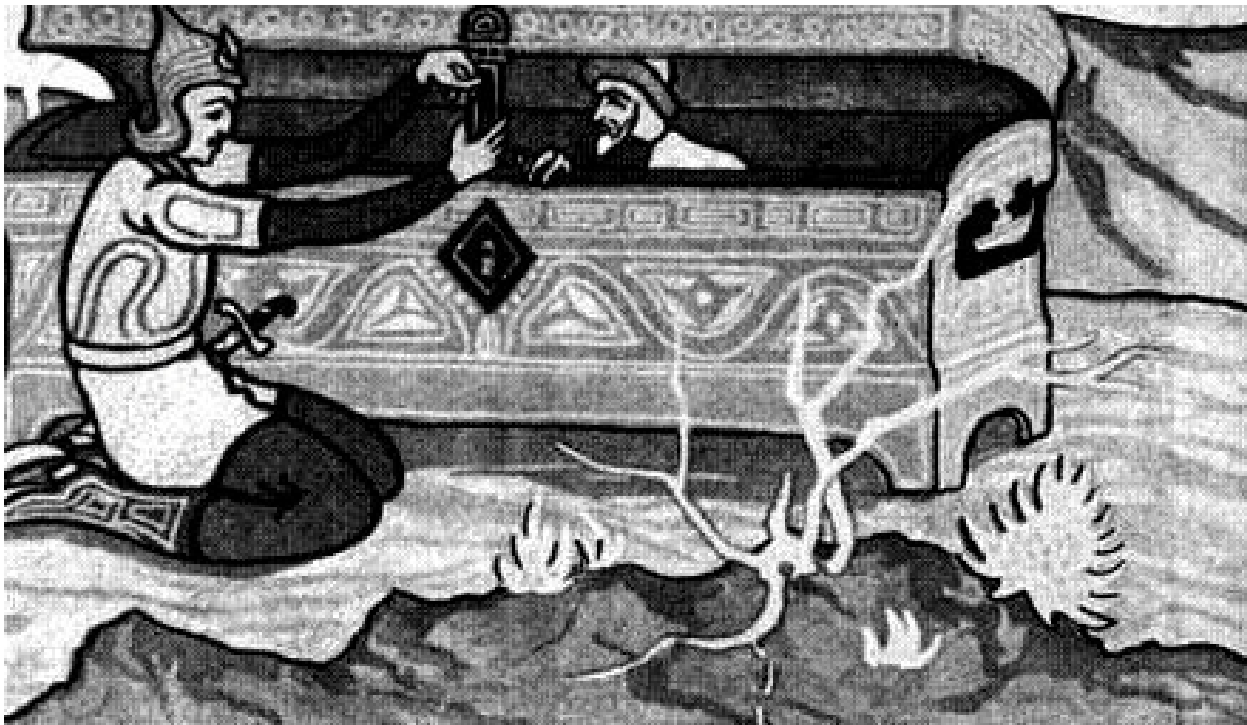
לחכמה של אחרים, מאשר לחכות ליום בו נפרדים מהחיים."

הקצין חיכה ללילה, ואז לקח את אביו שוב על גבו, הלך הביתה ושם את אבא בארגז. רק באמצע לילה היה יוצא הזקן כדי לנשוף קצת אוויר.

פעם אחד אסף הצאר את כל קציניו ואמר להם להתכונן למסע ארוך, בחיפוש אחרי מי חיים. כנראה

לבנו "שחרר את השור ולך אחריו. במקום שהשור יתחיל לבעוט בחול, תחפור. סימן הוא ששם יש מים. כך ננצל כולנו." הקצין עשה כך. ואכן כשהתחילו לחפור במקום שבו השור חפר בפרסותיו בחול, מצאו שם מים. שיירת הצאר ניצלה. הצאר הודה לקצין על הצלתו והשיירה נמשיכה הלאה.

הלכו עוד זמן מה ועברו את המדבר. אמר אז הזקן לבנו "בקרוב נגיע לארץ של אלף מעיינות. כשהייתי

הרגיש הצאר שגם הוא מזדקן, ולא רצה שיהרגו אותו או יוציאו למדבר. בלילה סיפר הקצין לאבא שלו על ההוראה של הצאר. "איך תוכל לחיות כאן בלעדי כשאצא למסע?" דאג. חשב הזקן ויעץ לו "אם אתה יוצא כדי למצוא מי החיים, קח אותי אולי אתך. הזקנים לא יכולים לעשות הרבה, אבל יודעים הרבה." "ואיך אוביל אתך במסע?" שאל הקצין. "באותו הארגז! ואל תשכח לקחת אתך גם שור ודג מיובש. הם יעזרו לך." הקצין לא שאל הרבה ועשה כפי שיעץ לו אבא. בדרך ראה הצאר שהקצין סוחב אתו ארגז גדול ומוביל לפניו שור. "לשם מה כל זה?" שאל הצאר. "במסע הזה אוכל אולי להשיג רכוש רב" ענה הקצין "לכן הכנתי ארגז גדול, והשור הוא הצידה לשעת חירום. אם יחסר לנו אוכל, נוכל לשחוט אותו ולאכול." "אתה חושב יפה על מה שיהיה" חייך הצאר. הנה הם הגיעו למדבר רחב ידיים. המים שלהם אזלו. אנשי הצאר במעט מתו מצמא. ואז אבא זקן אמר

הצאר הודה לקצין ואמר לו "בקש אצלי מה שרק תרצה! אמלא את כל בקשתך, אך תגיד לי את הסוד שלך, איך מצאת את המים האלה."
הקצין נפל לרגלי הצאר "אדון שלי, אגלה לך את הסוד, אך תבטיח לסלוח לי על אשמתני."
"ידידי! הרי כרגע הצלת אותי מזקנה וממוות. מגיעה לך סליחה על כל אשמה, תהיה גדולה אשר תהיה."
"אז שמע אותי, אדון" והקצין התחיל את סיפורו.
"כשהגיע מועד, אני, כמו כל האנשים בממלכתך, הובלתי את אבי הזקן למדבר. והוא צחק ואמר לי 'בצעירותי גם אני הוצאתי את אבי למדבר, ועכשיו הגיע תורי'. ואז אני חיכיתי ללילה והחזרתי אותו הביתה בארגז. הנה הארגז הזה, ובפנים אבא שלי. זה הוא, שבחכמתו שהציל את כולנו מצמא והוא שאמר לי איך למצוא את מעיין מי החיים בין אלף המעיינות."
השתומם הצאר, התחיל להרהר. הוא לא פגע באבא של הקצין וכשחזר הביתה, שינה את המנהג האכזרי הישן.

צעיר שמעתי מנווד אחד כי רק במעיין אחד נובעים מי החיים. האנשים ישתו מים מכל מעיין שהוא, אבל אתה לך עם הדג היבש ותוריד אותו למעיין אחד אחרי שני, עד שהדג יתחיל לחיות שוב. אז שתה את המים וקח גם מים אתך."
ואכן, השיירה של הצאר הגיעה לארץ אלף המעיינות. האנשים התפזרו ושתו מהמעיינות בלי הבחנה. אבל הבן של הזקן לא התעכב. הוא הלך ממעיין למעיין ושם את הדג שלו למים. ובמעין אחד הדג המיובש התחיל לחיות, קפץ לו מהידיים ושחה משם. שם שתה הקצין מים וגם מילה את קנקן שלו.
קציני הצאר שתו בעצמם ואחר כך נזכרו צאר שלהם הביאו לו מים. אך משתיית המים האלה הוא לא נעשה צעיר יותר. הוא התרגז ורקע ברגליו "הקוסמים והאצטגנינים רימו אותי!"
ואז ניגש אליו בנו של הזקן.
"אל תכעס, צאר גדול, אבל תנסה לשתות מהמים האלה שהבאתי."
הצאר לא היה כבר צמא יותר ובכל זאת לקח לגימה של המים. שתה ופתאום הלובן של זקנו נעלם, כאילו לא היה.